

Porselein voor elektriciteit

Op zondag 25 januari 2009 laat Gerrit Hermens uit Wilbertoord zijn verzameling porselein voor elektriciteit zien aan de bezoekers van de verzamelbeurs in Eerde. 36 Jaar geleden hield hij al voor het eerst een tentoonstelling met zijn verzameling. De laatste jaren kan hij zijn verzameling nog maar zelden uitbreiden, tenminste de porselein verzameling, want naast deze verzameling heeft hij ook nog een hele verzameling met oude elektrische apparaten.

Het begin

Al op jonge leeftijd werkte Gerrit Hermens voor Nettenbouw in Mill (nu Imtech). In zijn werkzaamheden heeft hij de opbouw van het elektriciteitsnetwerk in Nederland meegemaakt. In eerste instantie was hij werkzaam bij het plaatsen van elektriciteitsmasten en onderhoud daarvan. Als er al 5 houtwormgaatjes in een mast zaten moest de mast vervangen worden. Later kwam het hele elektriciteitsnetwerk onder de grond te liggen en kon Gerrit alle masten met draden en porseleinen koppen weer verwijderen. Tenminste bijna allemaal, want een paar masten heeft hij weer teruggeplaatst bij zijn huis, als een eerbetoon aan vroeger tijden. In de masten bij zijn huis heeft hij allerlei verschillende porseleinen koppen

verwerkt. Voor de draden heeft hij nog 35 kwadraats koperen draad gebruikt, want dat is de dikte die er origineel in hoort en waar de zwaluwen mooi op kunnen blijven zitten. Ieder jaar hebben ze nog diverse zwermen zwaluwen die even bij hun huis neerstrijken om uit te rusten op de draden. In Nederland zie je deze elektriciteitsmasten nergens meer. In België en Duitsland nog op enkele plaatsen waar het heel moeilijk is om de elektriciteitsleiding ondergronds te leggen. Omdat dit zo heel zeldzaam is, heeft Gerrit ook af en toe dat mensen zomaar aanbellen. Om te vragen hoe hij het gemaakt heeft en of zij zoiets ook bij hun huis zouden kunnen maken. Hij kan ze dan in ieder geval wel aan een aantal porseleinen koppen helpen, want van sommige exemplaren heeft hij nog tientallen dubbelen, maar vooral de originele koperen draad is niet meer aan te komen of anders onbetaalbaar. De palen langs zijn huis staan er al ruim 20 jaar en volgens de normen van zijn werkgever van vroeger hadden ze al heel lang vervangen moeten worden, want ze zitten vol met gaatjes. Toch wou Gerrit nog wel even demonstreren hoe hij met speciale ijzers aan zijn schoenen nog met groot gemak in de masten kan klimmen.

VERZAMELAAR VAN DE MAAND

Waarvoor dienden ze

De porseleinen koppen dienden als isolatie. De elektriciteitsdraden moesten aan de masten bevestigd worden en dat moest natuurlijk op een veilige manier gebeuren. Er mocht geen spanning weglopen. Er werd eerst een ijzeren haak in de mast gedraaid daar werd vlas omheen gedraaid. Daar kwam dan weer de porseleinen kop op waar de elektriciteitsdraad aan vastgemaakt werd.

Kunst

Op de foto hieronder staat Gerrit bij een hele stapel porseleinen koppen die als een kunststuk in zijn tuin staat. Overal in zijn tuin zijn op die manier porseleinen koppen van elektriciteitsmasten terug te vinden. Ook in zijn achtertuin heeft hij nog een mast geplaatst met veel verschillende koppen.

Diverse vormen

Gerrit heeft door heel Nederland voor zijn werk de elektriciteitsmasten opgegruimd. Per provincie werd gebruik gemaakt van andere vormen. Daardoor

bestaat zijn verzameling ook uit verschillende vormen. In de woonkamer staat een kast met daarin al diverse vormen

Helemaal vooraan iets links van het midden staat een vorm met 2 "oortjes" die komt uit Utrecht en daar net achter staat er een met vleugeltjes die komt dan weer uit Gelderland. Daarachter staan weer een paar exemplaren die van een dun laagje koper zijn voorzien. Die zijn uit Limburg afkomstig. In andere landen werd vaak glas gebruikt om dezelfde soort koppen van te maken. Ook van die soorten heeft Gerrit enkele exemplaren in zijn verzameling. Zo bracht zijn zwager een paar jaar geleden nog een paar bijzondere exemplaren voor hem mee na een vakantie in Spanje.

Ook zijn in huis diverse gebruiksvoorwerpen te vinden die gemaakt zijn van porseleinen koppen, zoals de kroonluchter en een paar schemerlampjes in de kamer.

Schemerlamp gemaakt van een Utrechtse kop.

Naast de koppen van grote elektriciteitsmasten heeft Gerrit ook nog diverse andere vormen van porselein voor elektriciteit. Hij heeft bijvoorbeeld een heel bord vol met allemaal verschillende groepenkasten. Ook de porseleinen schakelaars en stopcontacten in de ver-

zameling van Gerrit kom je in gewone woonhuizen bijna niet meer tegen. Terwijl het een halve eeuw geleden toch dingen waren die je in ieder huis tegenkwam. Nu zou Gerrit graag nog een keer een partijtje van dergelijk materiaal aan zijn verzameling toevoegen. Hij heeft ook heel veel verschillende porseleinen lasdoppen.

Ook heeft hij ook een heel bord met allemaal porseleinen materiaal wat gebruikt werd bij de afrastering van weiden. Dit materiaal is veel kleiner en breekbaarder als de grote koppen. Daarvoor heeft hij ook een kleine paal gemaakt met al dat soort materiaal erin.

De verzamelbeurs

Gerrit Hermens houdt op 25 januari 2009 tijdens de verzamelbeurs in Eerde een tentoonstelling met zijn verzameling porselein van elektronica. Hij weet ook enthousiast te vertellen over deze verzameling en over zijn vroegere werkzaamheden.

Op de verzamelbeurs in Eerde kan van alles verzameld en geruild worden. Het is voor iedere verzamelaar zeker de moeite om eens een kijkje te komen nemen.

door Hannie van Duynhoven
secr. van de afdeling Oost-Brabant
06 - 1372 9837